

**Generalitat
de Catalunya**

Procés participatiu del Pla director Urbanístic d'activitat econòmica Catalunya Sud

Informe de resultats de la sessió

Sessió de participació i deliberació dels eixos de treball del PDUAE Catalunya Sud

Tortosa, 3 d'abril de 2024

participa.gencat.cat

Unitat impulsora del procés participatiu

Direcció DGOTUA

Unitat que acompanya:

Gabinet Tècnic del Departament de Territori

Empresa que redacta l'informe

El Risell SCCL

Contingut

1. Introducció.....	8
1.1. Antecedents i context	8
1.2 Objectius del procés participatiu	9
1.3 Objectius de la sessió	9
2. Assistència i participació.....	10
2.1 Perfil dels participants	10
3. Desenvolupament de l'acte.....	11
4. Resum de l'acte i recull d'aportacions	12
5. Conclusions	15

1. Introducció

Aquest procés de participació neix de la necessitat de redactar un nou Pla director urbanístic d'activitat econòmica als termes municipals de Tortosa i l'Aldea. Aquest ve justificat per la necessitat de donar resposta a les demandes de sòl d'activitat econòmica en un àmbit ben connectat a les infraestructures viària, ferroviària i portuària, en coherència amb l'Estratègia Territorial per a la Localització de Nous Sectors d'Activitat Econòmica, amb el Pacte Nacional per a la Indústria 2022-2025 i amb la voluntat del Govern d'impulsar grans sectors d'activitat econòmica estratègics pel país.

1.1. Antecedents i context

En data 27 d'abril de 2023, la Comissió de Territori de Catalunya va acordar iniciar el procediment de formulació del Pla director urbanístic d'activitat econòmica Catalunya Sud i encarregar la redacció del citat PDUAE a la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura amb la col·laboració de l'Institut Català del Sòl i amb la participació dels ajuntaments afectats.

L'àmbit d'estudi ocupa unes 675 ha situades a cavall entre el terme municipal de Tortosa i de l'Aldea, al costat nord de l'Autopista AP-7 i l'Autovia C-42 i al sud de les Serres de Cardó – el Boix. Es tracta d'uns terrenys amb pendents suaus, on predominen els conreus arboris de secà acompanyats per construccions de pedra seca, on s'hi troben diversos cursos fluvials, el més important dels quals és el Barranc dels Pixadors que travessa l'àmbit en sentit nord-sud. Dins l'àmbit d'estudi hi ha també terrenys que ja han estat objecte de transformació urbanística que es corresponen a les primeres implantacions del polígon industrial Catalunya Sud, entre les quals hi ha les recents instal·lacions de l'empresa Kronospan.

L'objectiu del PDUAE és possibilitar la reordenació i ampliació del polígon Catalunya Sud mitjançant la redacció d'un Pla director urbanístic d'activitat econòmica i de forma concreta:

- Delimitar i ordenar un o varis sectors de desenvolupament urbanístic estratègic i d'interès supramunicipal, per activitat econòmica, que centri, potenciï i dinamitzi uns àmbits d'activitat econòmica i logística, establint detalladament els corresponents paràmetres d'ordenació i gestió, en el marc de la reordenació i ampliació del polígon Catalunya Sud.
- Aprofitar el paper d'indústria tractora de la nova activitat implantada en aquest territori, així com la voluntat del Govern d'impulsar grans sectors d'activitat econòmica estratègics pel país.
- Possibilitar la implantació de noves activitats amb necessitats de parcel·les de gran format de 20, 50 i 100 ha i amb una ordenació flexible per tal de donar resposta a uns requeriments específics als quals l'actual oferta de sòl, a Terres de l'Ebre i en general a Catalunya, no dona resposta.
- Efectuar la reserva de sòl necessària per poder construir el ramal ferroviari d'accés directe al polígon, així com una terminal intermodal de mercaderies que permeti la connexió del sector a la xarxa ferroviària del Corredor Mediterrani.
- Desenvolupar les noves activitats de manera compatible amb l'establiment de determinacions sobre un desenvolupament urbanístic sostenible, minimitzant el consum de sòl i racionalitzar-ne l'ús, afavorint la mobilitat de persones i mercaderies i el transport públic, i mitjançant la protecció i gestió adequada del medi ambient i del patrimoni natural i cultural i paisatge, per tal de mantenir els valors culturals, històrics i identitaris que distingeixen la comarca.

Conjuntament amb la redacció del PDUAE, s'inicia un procés participatiu que recull les propostes de la població i els actors implicats i que ha de permetre incorporar aportacions de la ciutadania i de la societat civil en relació amb el model de desenvolupament econòmic i les possibles ubicacions de futures activitats econòmiques.

Els resultats d'aquest procés participatiu, juntament amb l'estudi ambiental estratègic i els estudis complementaris, han de servir per elaborar el document d'aprovació inicial. Aquests resultats hauran de ser presentats i valorats abans de l'aprovació inicial, i s'incorporaran aquelles propostes que es valorin positivament. En el moment de l'aprovació inicial del PDUAE Catalunya SUD, es fa un retorn a la ciutadania explicant quines aportacions han estat incorporades i quines s'han desestimat, juntament amb una explicació sobre els motius de la seva inclusió o exclusió.

1.2 Objectius del procés participatiu

A continuació s'exposen els objectius del procés participatiu:

- Explorar les oportunitats i reptes del planejament
- Detectar les preexistències que poden actuar com a condicionants del planejament
- Recollir informació sobre la percepció de la ciutadania en vers als valors ambientals, paisatgístics, patrimonials i culturals.
- Conèixer les preferències dels diferents actors en relació a la proposta del Pla.
- Identificar les necessitats que puguin ser recollides pel Pla.

1.3 Objectius de la sessió

L'objectiu de la sessió es poder acostar el procés de participació al jovent tot tractant temes del model econòmic del futur de les terres de l'Ebre. Es tracta d'una sessió en format de taula rodona amb un representant d'Acció, un expert per part de la universitat en desenvolupament econòmic, un representant de les empreses que es localitzen a l'àmbit d'estudi i un responsable del Departament de Territori seguit d'un debat obert amb els estudiants.

2. Assistència i participació

2.1 Perfil dels participants

Hi ha hagut una participació d'unes 10 persones. La convocatòria ha anat dirigida de forma general a les entitats del territori, actors econòmics, col·legis professionals, i ciutadania en general i de forma concreta al jovent del territori, convocant els estudiants de Batxillerat, formació professional i els estudiants del Campus de les Terres de l'Ebre de la URV. D'aquestes hi havia 3 dones i 7 homes. La major part de participants eren d'edat adulta i n'hi havia 2 de joves.

A més a més hi havia els 4 ponents formats per 3 homes i 1 dona.

Des dels responsables de la URV, es va comunicar la dificultat perquè el jovent assisteixi a les activitats que tenen lloc al campus així com en general les activitats dirigides al Jovent.

3. Desenvolupament de l'acte

A continuació es presenta la proposta de l'esdeveniment

Data:

3 d'abril a les 12h

Lloc:

Aula Magna del Campus de les Terres de l'Ebre de la URV.

12:00 Benvinguda i explicació de la Jornada. Laura Camprubí, el Risell.

12:05 Josep Armengol. Subdirector General d'Actuacions Urbanístiques

12.25. Quin es el punt de vista sobre el PDUAE?

12.25. Isabel Carranza. Acció. Senior Project Consultant del Catalonia Trade & Investment de la Generalitat.

12.35. Xavier Farré. Director del Campus Terres de l'Ebre de la URV

12.45. Joan Gaya. Kronospan. Project Development

13.00. Debat obert a partir de les preguntes següents:

- Quines oportunitats generarà a curt, mig i llarg termini de l'estratègia de reindustrialització de les TE.
- Com potenciarà l'estratègia d'industrialització el futur de les empreses de les TE.
- Quin és el paper clau de les noves generacions pel futur de les TE.

13:50. Cloenda

4. Resum de l'acte i recull d'aportacions

Josep Armengol va oferir una explicació detallada sobre el marc territorial del Pla Director Urbanístic (PDU), col·locant-lo en el context de l'Estratègia dels Sòls d'Activitat Econòmica a Catalunya, el Pacte Nacional per la Indústria i l'Estratègia Logística per a la internacionalització de l'economia catalana. Això va proporcionar una visió comprensiva de la planificació actual i de les expectatives futures.

Seguidament, es va oferir una explicació més detallada del PDU, abordant el seu procés de tramitació i inclòs una descripció exhaustiva dels diferents vectors analitzats, així com de l'alternativa proposada en aquesta fase d'avanç. Els documents relacionats amb el PDU es troben disponibles per a consulta aquí.

Dins de les contribucions dels ponents, Isabel Carranza va exposar el seu punt de vista des de la perspectiva de l'Acció. Va detallar les demandes actuals de les empreses internacionals i la política de reindustrialització de Catalunya, la qual està interrelacionada amb l'estratègia de reequilibri territorial del país. Va destacar la importància crucial del corredor mediterrani i el possible impacte que activitats com les contemplades en aquest PDU podrien tenir en aquesta infraestructura vital.

A més a més, es va posar de manifest la vinculació d'aquest planejament amb el clúster de la fusta i el potencial impuls que podria representar per a les Terres de l'Ebre les empreses complementàries a les activitats principals previstes en aquest PDU. Finalment, Carranza va ressaltar la importància de la connexió entre les noves indústries i la Universitat Rovira i Virgili (URV), posant un èmfasi especial en la retenció del talent com a factor clau per al desenvolupament de la regió.

Xavier Farré va fer una exposició sobre la necessitat de reindustrialitzar Catalunya per abordar els riscos que la globalització planteja, per exemple, en el subministrament de béns. Va elogiar l'objectiu de la Generalitat de situar el 25% del PIB provinent del sector productiu. A més, va destacar exemples d'èxit ja existents a les Terres de l'Ebre, subratllant la voluntat de la Universitat Rovira i Virgili (URV) de connectar-se amb aquests esforços i abordar els reptes que les noves ocupacions del futur, especialment les de les Terres de l'Ebre, suposen.

Joan Gaya, des de la perspectiva de Kronospan, va abordar les complexitats de la implantació d'una empresa amb aquestes característiques en el territori. Va assenyalar que, tot i ser conscients que no són la solució per a tots els problemes locals, la seva presència a les Terres de l'Ebre respon a les necessitats locals d'activar i dinamitzar el territori. Va detallar les mesures mediambientals implementades per l'empresa, com l'autoproducció d'energia i la reducció del transport de mercaderies amb la connexió ferroviària, entre altres. Va subratllar la importància que la seva empresa, així com les altres empreses que s'implantin, siguin respectuoses amb el territori i generin un impacte positiu en aquest.

Seguidament, Dídac Ruiz, estudiant en pràctiques de la Generalitat de Catalunya, va demanar als assistents quines oportunitats generarà a curt, mig i llarg termini l'estratègia de reindustrialització de les Terres de l'Ebre. També va indagar sobre el paper que jugaran les noves generacions en el futur d'aquesta regió.

Es va destacar que a curt termini, un dels efectes més evidents de l'estratègia de reindustrialització és l'increment de l'ocupació. A mig termini, es van considerar impactes com l'ocupació secundària, la implantació de noves activitats econòmiques i la generació de riquesa per al territori, així com la revitalització de la regió, amb la consegüent reducció de l'èxode juvenil i la fuga de talent.

Un segon punt de vista també va aportar una visió a llarg termini, assenyalant la generació d'una dinàmica transformadora per al territori amb impacte en els serveis i en l'àmbit universitari, entre altres àrees.

Es va subratllar que les Terres de l'Ebre tenen una marcada identitat industrial, tant per les seves indústries energètiques com per la seva producció vitivinícola i agroalimentària, com és el cas de l'arròs. Per aquest motiu, és essencial crear un discurs i un ideari que defineixi la tipologia de la nova indústria a l'Ebre, que s'hi vinculi de manera coherent, sigui exemplar en termes de sostenibilitat, posi en valor el seu entorn natural i estigui fonamentada en els principis de l'economia verda i la sostenibilitat.

A més a més, es va posar de manifest que un dels objectius primordials per a la regió ha de ser l'augment de l'esperança de vida dels ciutadans, com a indicador de la seva qualitat de vida i salut. En la mateixa línia, un altre objectiu crucial hauria de ser l'increment de la renda per càpita dels habitants de les Terres de l'Ebre.

Pel que fa als perfils professionals, es va destacar que la tipologia dels futurs llocs de treball està estretament vinculada amb àrees com Recursos Humans, Departaments Comercials, Marketing, Compres i perfils internacionals. Al mateix temps, s'espera una demanda significativa de tasques tècniques professionalitzades, com instal·ladors, experts en robòtica, personal de manteniment, entre altres.

En relació amb la captació de talent i la seva importància per al territori, es va assenyalar que ja s'ha observat un retorn de la joventut cap a les Terres de l'Ebre, motivat per la millor qualitat de vida que ofereix la regió. Es va destacar els efectes d'aquest fenomen sobre la demanda de serveis culturals, mèdics i d'altres serveis a la comunitat.

Un tema crucial que es va abordar és la demanda per part de les empreses de treballadors amb formació específica al territori. Es va plantejar la necessitat d'establir convenis de col·laboració amb les universitats i els centres de formació per a una participació conjunta en la formació dels professionals necessaris per al desenvolupament industrial de les Terres de l'Ebre.

Un cop realitzades aquestes valoracions, es va obrir la participació al públic, que va fer les següents aportacions:

Es va expressar una valoració positiva pel creixement del territori i les oportunitats que això pot generar per a les noves generacions, però es va destacar que aquest desenvolupament s'ha de fer de manera responsable, considerant el context històric de les actuacions en aquest territori.

Es va fer èmfasi en la importància de tenir en compte la part emocional tant en el procés de participació com en les fases posteriors de la proposta. Es va subratllar la necessitat de cuidar, escoltar i proposar mesures que tinguin en compte els sentiments d'una comunitat que s'ha sentit desmerescuda i maltractada en el passat.

Així mateix, es va demanar que s'estableixin clares "línies vermelles" per, des de la ciutadania i actors socials, poder rebutjar propostes d'empreses contaminants o que no s'alini amb les necessitats del territori.

Es va ressaltar el repte d'involucrar els joves perquè formin part de les noves empreses a les Terres de l'Ebre i alhora atraure joves a treballar en aquestes empreses.

Un altre tema abordat va ser la relació d'aquest Pla amb el corredor mediterrani i la necessitat que les mesures de mobilitat sostenible estiguin vinculades amb aquest corredor.

Es va posar èmfasi en la importància de la mida de les peces del desenvolupament, assegurant que siguin congruents amb un desenvolupament sostenible del territori i la conservació dels seus valors ambientals, així com en la proximitat a la reserva de la biosfera.

A la part final de les aportacions, es va destacar la necessitat de posar la salut i el benestar de la ciutadania al centre del debat i avaluar els desenvolupaments a partir d'aquesta perspectiva.

També es va recalcar la importància de posar límits als usos de l'aigua per la indústria per evitar posar en perill l'agricultura amb la intrusió de la falca salina i supervisar els punts d'abocament d'aigua per evitar la contaminació dels canals d'ús comú per als regants.

Finalment, es va posar èmfasi en la necessitat de destacar qui assumeix els costos d'aquest creixement i desenvolupament, assenyalant els agricultors i la producció primària com a actors importants a tenir en compte.

5. Conclusions

Primerament

Després d'una detallada exposició del marc territorial del Pla Director Urbanístic (PDU) i les contribucions dels diferents ponents, es poden arribar a algunes conclusions rellevants:

- La planificació del PDU està profundament integrada amb les estratègies regionals i nacionals per al desenvolupament econòmic i la reindustrialització de Catalunya.
- Les contribucions dels diferents ponents destaquen la importància de la reindustrialització com a resposta als reptes de la globalització i com a motor per al creixement econòmic.
- Es destaca la necessitat d'una implantació empresarial respectuosa amb el medi ambient i que generi un impacte positiu en el territori.
- L'aliança entre empreses com Kronospan i institucions locals, com la Universitat Rovira i Virgili, és crucial per a l'èxit de les estratègies de reindustrialització i desenvolupament regional.
- En conjunt, les exposicions i contribucions apunten cap a una visió integral del desenvolupament econòmic i territorial de les Terres de l'Ebre, destacant la importància de la col·laboració entre els diferents actors implicats per aconseguir resultats positius i sostenibles.

A partir de les aportacions realitzades durant la sessió de participació, es poden treure les següents conclusions:

- És essencial abordar el creixement del territori de manera responsable, tenint en compte el context històric. Cal considerar les conseqüències socials, ambientals i econòmiques de les accions proposades i assegurar-se que el desenvolupament contribueixi al benestar de la comunitat local.
- La participació ciutadana ha de tenir en compte el component emocional, escoltant les preocupacions i les experiències de la comunitat local. És crucial cuidar i respectar els sentiments dels habitants que s'han sentit desmerescuts i maltractats en el passat.
- Les accions proposades han de ser compatibles amb la conservació dels valors ambientals del territori. És imprescindible assegurar que els projectes de desenvolupament siguin sostenibles i responguin als reptes ambientals actuals, com la gestió de l'aigua i la preservació de la biodiversitat.
- És fonamental involucrar els joves en el desenvolupament econòmic i social de les Terres de l'Ebre, tant per crear noves empreses com per garantir un flux de talent cap a la regió. Això requereix la creació d'oportunitats d'ocupació i la promoció de la formació professional en àmbits rellevants per al desenvolupament regional.
- Cal mantenir una comunicació oberta i transparent amb la comunitat al llarg de tot el procés de desenvolupament. Això inclou establir mecanismes per a la participació continuada dels ciutadans i garantir la transparència en la presa de decisions relacionades amb el futur de les Terres de l'Ebre.

participa.gencat.cat

